

Digitalizarea ANAF, esențială pentru protejarea contribuabililor și pentru reducerea presiunii pe bugetul de stat

Constrângerile bugetare tot mai puternice, amplificate în ultimul an de situația creată de pandemia de COVID-19, determina autoritățile să acorde o atenție sporită relației cu contribuabilii, principala sursă de finanțare a bugetului de stat. Aceasta atenție se manifestă atât prin acordarea de facilități menite să îi ajute să depășească provocările generate de pandemie, cât și prin simplificarea relației cu autoritatea fiscală, astfel încât să încurajeze conformarea voluntară la plata taxelor. Varianta revizuită a Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR) conține prevederi concrete referitoare la îmbunătățirea comunicării dintre ANAF și contribuabili, prin crearea unui „mecanism permanent de evaluare a satisfacției contribuabililor în privința serviciilor ANAF”. Acest mecanism, alături de alte măsuri care, în mare, urmează planul de digitalizare a autorității fiscale, ar trebui să aibă drept consecință creșterea nivelului de colectare a taxelor la bugetul de stat.

Reforma ANAF prin digitalizare, prevăzută în PNRR, pornește de la conștientizarea faptului că, pentru corectarea deficitului bugetar, este nevoie de eficientizarea rapidă a activității de colectare a veniturilor și de îmbunătățirea relației cu contribuabilii. Planul de reformă este construit pe două direcții - creșterea conformării voluntare prin dezvoltarea serviciilor digitale (interacțiunea prioritar digitală, prin intermediul SPV și prin utilizarea formularelor pre-completate, acolo unde este posibil; crearea mecanismului de evaluare a satisfacției contribuabililor în relația cu ANAF și consultarea permanentă a acestora) și îmbunătățirea proceselor de administrare a impozitelor și taxelor, inclusiv prin implementarea managementului integrat al riscurilor (reducerea nivelului de neconformare, printre altele, prin interconectarea sistemelor IT din Ministerul Finanțelor/ANAF cu cele corespunzătoare ale Comisiei Europene și cu cele ale administrațiilor fiscale din statele membre).

Finanțare prin PNRR pentru modernizarea administrației fiscale

Subcapitolul care include reforma ANAF (Modernizarea și consolidarea sistemului financiar-fiscal) are prevăzută și o alocare bugetară inițială, de negociere, de 856 de milioane de euro, însă rămâne de văzut în ce proporție va fi aprobată de Comisia Europeană și ce sumă va reveni, concret, proiectelor pentru digitalizarea administrației fiscale.

Modernizarea instituțiilor de stat, cu scopul de a ușura sarcina administrativă a contribuabililor corecți, pe de o parte, și de a limita evaziunea fiscală, pe de altă parte, reprezintă o temă intens dezbătută în România în ultimii ani, însă cu rezultate dezamăgitoare la capitolul implementare. Recent s-au făcut pași în această direcție, dar este imperios necesar ca acest proiect să avanseze rapid, în special în acest an, având în vedere dificultățile cu care se confruntă contribuabilii din cauza pandemiei și necesitate ca aceștia să fie protejați atât de povara administrativă, cât și de concurența neloială pe care o resimt din partea celor rau-platnici.

Printre cele mai dezbătute componente ale modernizării administrației fiscale se numără conectarea caselor de marcat cu jurnal electronic la serverul ANAF și introducerea SAF-T (Standard Audit File for Taxation) - transferul electronic de date contabile și financiare de la companii către administrația fiscală. Conectarea caselor de marcat la infrastructura IT a ANAF a demarat la 31 martie 2021 și este programată să se deruleze etapizat, mai întâi pentru contribuabilii mari, iar apoi pentru ceilalți, până la finalul lunii noiembrie, pentru aparatele aflate în funcțiune. În privința SAF-T, din informațiile disponibile în prezent reiese faptul că sistemul se va implementa mai întâi ca program pilot, pe baza de voluntariat, urmând să devină obligatoriu de anul viitor. De asemenea, facturarea electronică reprezintă o prioritate declarată a reprezentanților ANAF pentru viitorul apropiat. La acestea se adaugă și alte proiecte anunțate care, împreună, ar trebui să ducă la îmbunătățirea relației dintre contribuabili și autoritatea fiscală prin faptul că, pe de o parte, se simplifică obligațiile de declarare, și, pe de alta parte, se depistează mai rapid practicile incorecte.

Costurile digitalizării vs. beneficiile estimate

Digitalizarea administrației fiscale reprezintă o provocare inclusiv pentru mediul de afaceri, având în vedere costurile pe care le implică adaptarea la noile sisteme de declarare a obligațiilor fiscale, dar beneficiile estimate pe termen lung, în special majorarea veniturilor bugetare ca efect al reducerii evaziunii fiscale, compensează efortul necesar pe termen scurt. Experiența altor țări, printre care și cele din jurul României, demonstrează că digitalizarea reprezintă o soluție viabilă pentru creșterea colectării la bugetul de stat, putând fi evitată astfel o înasprire a fiscalității, în special în perioade economice dificile. Din cea mai recentă ediție a **studiului [Deloitte CFO Survey România](#)**, realizat în rândul directorilor financiari din țara noastră, reiese că ponderea celor care se așteaptă la o majorare a taxelor în acest an este redusă (14% în cazul impozitului pe profit și 16% în cazul TVA), dar există îngrijorări cu privire la situația bugetară dificilă și la măsurile care ar putea fi luate pentru remedierea ei.

Totodată, incertitudinile care persistă în legătură cu evoluția pandemiei indică faptul că, cel mai probabil, anul acesta nu vom asista la schimbări majore în materie de fiscalitate, cu excepția măsurilor de sprijin acordate sectoarelor economice afectate. De altfel, acesta este și mesajul transmis de autorități, de menținere a stimulentei în domeniile în care încă sunt necesare și de protejare a contribuabililor corecți. Meritul facilităților acordate de stat în evoluția economiei este subliniat și de Banca Națională a României în cel mai recent raport asupra inflației, unde se menționează că „rolul decisiv” în redresarea economică din semestrul II din 2020 „aparține stimulilor fiscali, orientați către susținerea capitalului de lucru și a investițiilor în rândul companiilor”.

Așadar, în condițiile în care anul acesta majorarea taxelor este scoasă din discuție, iar facilitățile acordate de stat sunt clar definite, digitalizarea ANAF rămâne singura soluție pentru creșterea veniturilor la bugetul de stat. Mediul de afaceri este pregătit, iar momentul este favorizat de transformările digitale care au avut loc la nivelul întregii societăți, pe fondul pandemiei. Rămâne doar ca instituțiile statului să întreprindă demersurile necesare pentru dezvoltarea infrastructurii interne în acest scop, acum având și șansa de a obține finanțare suplimentară de la Uniunea Europeană pentru astfel de proiecte.